

Ťukání na dřevo

Zuzana Musilová

Cíl: seznámit s prací dospělých, s přírodním materiálem – dřevem, rozvoj jemné i hrubé motoriky, zážitkovým učením učít děti vážit si práce dospělých, prohloubení kamarádských vztahů, spolupracovat s kamarádem, rozvoj sebeovládání – při kutálení s míčem nebrat jiný zakutálený, než ten svůj.

Věk: 3-4 roky

Pomůcky: kostky různých barev a tvarů, umělohmotné i dřevěné, dětské náradí, obrázky nábytku, náradí, (z knihy Filip jí vtipnou kaši), maňásek myšky, dřevěné hračky (kocour, pes, kůň, jezevčík, had), overbaly (měkké míče), činelky, velké papíry na kreslení na zemi, měkké voskové pastely, pracovní listy s kočičkou, silné pastelky, fixy.

Postup: Aktivitě předcházela návštěva v truhlářské dílně v rámci tématu „Co kdo dělá“. Děti cítily vůni dřeva, zhlédly ukázkou řezání velkou kotoučovou pilou, stloukání skříňky velkým kladivem a lakování tlakovou pistolí.

Díky tatínkovi truhláři, který nás provázel slovem, měly z návštěvy opravdu silný zážitek. Seznámily se i s náradím – pohladily pilník, tloukly hřebíky s velkou hlavičkou do připraveného prkna. Kladiv bylo víc, a tak se vystřídaly opravdu všechny. Jako dárek si nesly domů dřevěný nábytkový kolíček a do školky krabici malých, krásně ohoblovaných a obroušených kostiček na hraní.

1. Učitelka shromáždí děti v kruhu s pomocí písně „Kolo, kolo mlýnský“, děti předvádějí, jak vezmou hoblík, pilku.
2. Dá dětem hádanku, zpívá (na melodii písně Kovář):

*„Kdo to ví, kdo to ví, kdo vyrábí stolečky,
Kdo to ví, kdo to ví, kdo vyrábí židle?“
Neuhádnou – li děti, pokračuje:
„Kdo to ví, kdo to ví, kdo vyrábí postýlky,
Kdo to ví, kdo to ví, kdo vyrábí skříňku?“
Když děti uhádnou, pochválí je a dozpívá:
„ Já to vím, já to vím, skříňky dělá truhlář!“*

3. Následuje vyprávění o návštěvě dílny:

„Povíme kamarádům, kteří na návštěvě v dílně nebyli, co jsme všechno viděli a zažili.“

S pomocí obrázků zopakujeme, jaký děti znají nábytek, nářadí – s pomocí pracovních listů – „Najdi jednu věc, která tu nemá co dělat?“ a „Najdi nejnižší stůl“.

Procvičíme užívání zdrobnělin:

Stůl-stolek-stoleček, židle-židlička, skříň-skříňka, okno-okénko, dveře-dvířka, kladivo-kladívko, šroubovák-šroubováček (a další podle soustředění dětí, využijeme k tomu dětské nářadí – malá pilka, kladívko....)

Poslední zdrobnělina bude: myš-myška-myšička (učitelka vytáhne z kapsy svetrumaňáská myšky)

4. Učitelka se diví:

„Jé, co to mám v kapse? Já myslela, že tam mám kapesník a ona je tam myška. Co tady děláš?“

Myška vypráví, že se k nim do domu nastěhoval kocour Kanimour a zpívá:

„Náš kocour Kanimour, to je líná kůže, ani se leností protáhnout nemůže.“

Myška si stěžuje: *„Ale do spíže, tam se podívá rád, když nás myšky vyplaší, dostane od babičky plnou misku mlíčka. A pak si jde zase lehnout a klidně prospí na sluníčku celý den, tlustý je už jako bečka, tečka!“*

„A teď se podívejte na mě, jak jsem hubená, to má jeden z toho, že se nemůže v klidu najíst, jen se zakousnu do voňavého sýra, už je tu Kanimour! No, však už je zase tady. Pomoc!“ (myška se schová opět v kapse u učitelky)

5. Učitelka zpívá a chodí s dětmi v kruhu:

*Kdo a kdo a kdo to je, kdo tu kolem brousí,
Kdo si nedá pokoje, všude strká fousy.
Či a či a čičíčí, jsou to kluci kočíčí,
Či a či a čičíčí, jsou to kluci kočíčí.
Honí papír na niti, plaší myši v spíži,
Jestli myšku nechytí, aspoň se k ní plíží...“*

Kocour ze dřeva mluví mrzutým hlasem:

„Mňau, zase mi utekla, potvůrka jedna.“

6. Učitelka: *„Hele ,co mám chytej!“* (kutálí míč proti dřevěné kočce tak, aby se jí trefil do hlavy, dokud se děti smějí – asi 4x)

Kanimour po každém tukunutí mrzutě zamňouká – „Mňauvajs !“

Učitelka: *„Ty jsi ale nešika, počkej, děti ti předvedou, jak si umí hezky kutálet.“*

S pomocí písně „Najdi si kamaráda“ děti udělají dvojice:

g,e,e,/ d,d,e,e, *Najdi si / kamaráda,*
g,g,e,e,/ d,d,c, *a chytň ho/ za ruku.*

Vezmou se za obě ruce, postaví se proti sobě a ještě jednou si zopakují, s kým si budou kutálet. Potom se posadí proti sobě – 1 řada u okna a 1 řada podél stěny-kamarádi naproti sobě, sed rozkročný.

Učitelka rozdává overbaly (měkké míče) a předvede s jednou dvojicí správné kutálení a sbírání jen jejich míče, přikutálí-li se míč jiné barvy, nevšímat si ho, sebere si ho dvojice, které patří. Poté rozdává míče zbývajícím dvojicím a děti si kutálí, kocour Kanimour je z výšky na gauči sleduje.

7. Po zaznění signálu dětské činelky změní děti výchozí polohu při kutálení:

- sed na bobečku,
- klek,
- leh na břicho hlavami k sobě.

Učitelka ťuká na činelky a děti pochodují v kruhu a postupně odevzdávají míče. Kdo má již prázdné ruce, tleská.

8. Rozloučení s kocourem Kanimourem :

„Mňauvajs, to já se nikdy nenaučím, míček se kutálí moc rychle.Jóó, to kdybyste mi dali klubičko, to bych vám, děti, ukázal, jak rychle ho umím rozmotat, ani ty myši bych už nehonil. Jenže babičce se to nelíbí a nechce mi svoje klubička půjčit na hraní.“

Učitelka: *„A to mi ti nějaká klubička nakreslíme, ať máš radost, co říkáte, děti?“*

Tak ahoj, Kanimoure, a přijď se na nás zase někdy podívat.(učitelka ho odnese)

A ty, myško, vylez, už se nemáš čeho bát a pojď se podívat, jaká budou děti kreslit krásná barevná klubička.“

9. Děti kreslí na zemi voskovkami na velké formáty papíru, je-li potřeba, zkusí si koulení klubička s pomocí učitelky. Je vhodné kroužení komentovat písněmi - buď Kolo, kolo mlýnský, nebo Kdo a kdo a kdo to je a rytmicky kreslit klubička.

Po zvládnutí techniky kroužení nabídne učitelka dětem pracovní list s kocourem a děti, již vsedě na židličce dokreslují klubička na svůj výkres, označený svojí značkou. Mohou si samy vybrat, jakou barvou a jakým materiálem chtějí kreslit, v nabídce mají silné voskovky, pastelky i fixy.

Zkušenosti s realizací: *Na kreslení na zemi je potřeba vybrat voskovky, které zanechávají výraznou stopu, dle mých zkušeností děti na pastely málo tlačí, zřejmě jsou ještě nejisté, jak dopadne výsledek. Při všech činnostech je třeba děti, zvláště ty bojácné hodně chválit.*

V průběhu týdne si děti stavěly s kostičkami od truhlářů i s umělohmotnými, učily se je rozlišovat – podle vzhledu, materiálu i vůně.

Na hraní dostaly ještě další dřevěná zvířátka a porovnávaly s plyšáky – pojmy tvrdý, měkký.

Při stavbě komínů děti spolupracovaly, nasmělé stavěly s učitelkou - metoda jednou ty, jednou já. Seznámily se s pojmy vyšší, nižší, nejvyšší.

Zdroje:

Eben, P. (2003). *Elce pelce kotrmelce: písničky a cvičení pro děti*. Praha: Supraphon (melodie písně Kovář).

Píseň Kluci kočičí <https://www.youtube.com/watch?v=Vcw7McLB9kM> [cit. 10. 6. 2014]

Rödl, O. (1960). *Loutkové hříčky pro nejmenší: sborník*. (2. dopl. vyd.) Praha: SPN, (píseň Kanimour).

Vančurová, E., & Noll, M. (1989). *5x Filip - sešit Filip jí vtipnou kaši*. (2. vyd.). Praha: Albatros.

